

NORGES HØYESTERETT

Den 25. juni 2014 avsa Høyesterett dom i

HR-2014-01334-A, (sak nr. 2014/734), straffesak, anke over dom,

A (advokat Kjell Holst Sæther)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Erik Førde)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder straffutmåling for en rekke tilfeller av seksuell omgang med to barn under ti år, jf. straffeloven § 195 første ledd, jf. andre ledd bokstav c og § 193 første ledd.
- (2) Stavanger tingrett avsa 13. september 2013 dom med denne domsslutning:

"A, født 00.00.1968, dømmes for overtredelse av straffeloven § 195 første ledd første straffalternativ og annet ledd bokstav c og straffeloven § 193 første ledd til fengsel i 4 – fire – år, jf. straffeloven § 62 og § 64.

A, født 00.00.1968, dømmes til å betale oppreisning til B, født 00.00.2000 med 120.000 – etthundreogtjuetusen – kroner.

A, født 00.00.1968, dømmes til å betale oppreisning til C født 00.00.99 med 120.000 – etthundreogtjuetusen – kroner.

A, født 00.00.1968, dømmes til å betale erstatning til D med 10.214 – titusentohundreogfjorten – kroner.

A, født 00.00.1968, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 7.000 – sjutusen – kroner."

- (3) A anket til Gulating lagmannsrett over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for samtlige forhold, lovanvendelsen og straffutmålingen samt avgjørelsen av erstatning og sakskostnader.
- (4) Lagmannsretten, som i medhold av straffeprosessloven § 352 første ledd var satt med lagrette, avsa 27. mars 2014 under dissens dom med slik domsslutning:
- "1. **A, født 00.00.1968, dømmes for to overtredelser av straffeloven § 195 første ledd første straffalternativ og annet ledd bokstav c og to overtredelser av straffeloven § 193 første ledd til fengsel i 4 – fire – år og 6 – seks – måneder, jf. straffeloven §§ 62 og 64.**
2. **Sivilrettslig dømmes A til å betale oppreisning til**
 - **B, med 120.000 – etthundreogtjuetusen – kroner.**
 - **C med 120.000 – etthundreogtjuetusen – kroner.**
3. **A dømmes til å betale erstatning til D med 9.774 – nitusensjuhundreogsyttifire – kroner.**
4. **Oppfyllelsesfristen for de sivile kravene, jf. postene 2 og 3, er 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.**
5. **Saksomkostninger idømmes ikke."**
- (5) Flertallet bestod av meddommerne, dvs. de fire lagrettemedlemmene som etter straffeprosessloven § 376 e skal tiltre retten ved avgjørelsen av spørsmål om straff. To av fagdommerne stemte for å sette straffen til fengsel i fire år, mens den tredje stemte for å sette straffen til fengsel i fem år, hvorav to år skulle gjøres betinget med en prøvetid på tre år.
- (6) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen. Han har gjort gjeldende at lagmannsretten har tatt utgangspunkt i et vesentlig for høyt straffenivå, og at det ved den konkrete utmålingen heller ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til den lange saksbehandlingstiden. De straffbare forholdene ble anmeldt i april 2010. I perioden fra 11. november 2010 til tiltalen ble tatt ut 5. april 2013, lå saken hos politiet uten at det ble foretatt noen etterforskningskritt av betydning.
- (7) Påtalemyndigheten har uten å anke nedlagt påstand om at straffen bør skjerpes til fengsel i fem år og seks måneder.
- (8) *Jeg er kommet til at den fengselsstraff som lagmannsrettens flertall har utmålt, bør justeres noe ned.*
- (9) De seksuelle overgrep som A er dømt for, har bestått i at han ved flere anledninger i perioden fra august 2008 til februar 2010 har fått C, født 00.00.1999, og B, født 00.00.2000, til å masturbere ham. Hvor mange ganger, kan være noe usikkert. Lagmannsretten har imidlertid funnet det bevist at det har skjedd "ved en rekke anledninger, og at det bortimot ti ganger har vært med sædutløsning". Domfelte har også bedt de fornærmede om å ta tungen sin på hans penis, men dette ønsket har de ikke etterkommet.
- (10) Forut for overgrepene hadde domfelte opparbeidet seg tillit hos barna blant annet ved å ta dem med på aktiviteter og ved å gi dem klær og godterier. Han fikk kontakt med barna

hos et vennepar, som var forelder/steforelder til barna. Det ene av barna hadde fast bopel hos venneparet, mens det andre var der på samvær etter barneloven. Overgrepene fant i hovedsak sted i boligen til venneparet eller hjemme hos tiltalte. Ett av overgrepene fant sted på handicaptoalettet på et kjøpesenter. Domfellelsen for overtredelse av straffeloven § 193 første ledd grunner seg på at domfelte har misbrukt det tillitsforhold barna hadde fått til ham.

- (11) De straffbare handlingene ble begått før endringen av straffeloven av 1902 ved lov 25. juni 2010 nr. 46, hvor straffenivået for blant annet seksuallovbrudd ble markert hevet. En vesentlig del av de straffbare forholdene er imidlertid begått etter at den spesielle del av straffeloven av 2005 ble vedtatt ved lov 19. juni 2009 nr. 74. Etter rettspraksis skal det for handlinger som er begått mellom lovvedtakene i juni 2009 og juni 2010, skje en gradvis heving av straffenivået frem til det nivå som følger av lovvedtaket i juni 2010, se Rt. 2009 side 1412 avsnitt 40, Rt. 2010 side 1324 avsnitt 14, Rt. 2011 side 1017 avsnitt 19 og Rt. 2012 side 515 avsnitt 12.
- (12) Jeg har ikke kunnet finne noen sammenlignbar avgjørelse, og straffen må derfor utmåles på grunnlag av konkret vurdering av handlingenes straffverdighet.
- (13) Ved fastleggelsen av straffenivået for de handlinger vi her står overfor, må det legges vesentlig vekt på at det ikke er tale om en enkeltstående handling, men om en rekke seksuelle overgrep overfor to barn under ti år over en periode på rundt ett og et halvt år. Antallet av overgrep og den periode overgrepene har foregått over, viser at domfelte har hatt en vedvarende og sterk vilje til å gjennomføre seksuell omgang med barn. Overfor handlinger av denne karakter må det reageres med en streng fengselsstraff.
- (14) I skjerpende retning må det legges vekt på at handlingene er begått etter at domfelte først hadde opparbeidet seg tillit hos de fornærmede. Dette tillitsbruddet utgjør en egen straffbar handling, som rammes av straffeloven § 193 første ledd, og som domfelte er dømt for.
- (15) Det må i skjerpende retning også legges vekt på at domfelte flere ganger tidligere er dømt for seksuallovbrudd. Det groveste forholdet ble avgjort ved Høyesteretts kjennelse 12. mars 2004 (Rt. 2004 side 437). Han ble her dømt til fengsel i ett år og ni måneder for tre ganger i 2001 å ha hatt seksuell omgang av tilsvarende karakter som i den foreliggende sak med en jente på vel ni år, som var datter av domfeltes venninne. I tillegg nevner jeg at domfelte ved tilståelsesdom av Stavanger tingrett 1. mars 2004 ble dømt til fengsel i fem måneder for ved en rekke anledninger i 2003 og 2004 å ha blottet sin erigerte penis og ha onanert i påsyn av barn. Domfelte ble løslatt på prøve etter soning av disse dommene 27. mai 2005. De forhold vår sak gjelder, ble påbegynt tre år og tre måneder etter løslatelsen.
- (16) Domfelte har ikke tilstått, og på bakgrunn av omfanget av overgrepene og de tidligere domfellelsene finner jeg – i likhet med fagdommerne i lagmannsretten – det riktig å ta utgangspunkt i et straffenivå på fengsel i fem år. Jeg har da tatt hensyn til at forholdene er begått før endringen av straffeloven i 2010, men at en vesentlig del er begått etter lovvedtaket i 2009.
- (17) Ved straffutmålingen må det gjøres fradrag for lang saksbehandlingstid. Før tiltale ble tatt ut, lå saken hos politiet rundt to og et halvt år uten at det ble gjennomført

etterforskningskritt av betydning. Dette er et klart brudd på den rett domfelte etter Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6 nr. 1 har til å få saken avgjort innen rimelig tid. For å reparere denne konvensjonskrenkelsen må fengselsstraffstraffen reduseres med ett år.

(18) Etter dette stemmer jeg for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 4 – fire – år.

- (19) Dommer **Tønder:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (20) Dommer **Bårdsen:** Likeså.
- (21) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (22) Dommer **Tjomsland:** Likeså.

(23) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 4 – fire – år.

Riktig utskrift bekreftes: